

Asia: VN/6550/2024

Lausuntopyyntö Kasvuyrittäjyyden ohjelmasta (sis. Mittelstand)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Perheyritysten liitto kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausunto

Kasvuyrittäjyyden ohjelmasta (sis. Mittelstand).

Perheyritysten liiton jäsenyritys on tyypillinen tämän ohjelman kohdeyritys. Perheyritysten liiton mediaanijäsenen liikevaihto on noin kymmenen miljoonaan euroa ja se työllistää noin 50 henkilöä. 70% Suomen työnantajayrityksistä on perheyrityksiä ja ne ovat maakuntiensa veturiyri-tyksiä luoden alueellaan työtä ja toimeentuloa.

Vastaamme tässä lausunnossamme pyydetyksi kolmeen kysymykseen.

- Onko Kasvuyrittäjyyden ohjelmaluonnoksessa tunnistettu keskeisimmät tavoitteet ja toimenpiteet mittelstand-yritysten tai pienten yritysten kasvun vauhdittamiseksi? Jos ei, niin mitä puuttuu?

Omistajan verotuksen vaikutukset yritysten kasvuun puuttuvat ohjelmasta kokonaan

Ohjelmaluonnoksessa ei ole mainittu veropolitiikkaa kasvun tukemisen keinona muuten kuin T&K -huojennuksen osalta, vaikka kohdassa luvun 3.1. kohdassa 4 on todettu, että ” Maksimoidaan kärkihankkeissa EU- ja yksityisen rahoituksen määrä, kansainvälistyminen ja vienti sekä mahdollistetaan yritysten kasvaminen Suomessa merkittäviin kokoluokkiin.”

Verotus on keskeinen osa-alue, joka vaikuttaa omistajan halukkuuteen kasvattaa yritystoimintaa ja mahdollisuuteen pitää yritys kotimaisessa omistuksessa. Parhaimmillaan se houkuttaa omistajia ja yrityksiä investoimaan Suomeen, pahimmillaan se karkottaa investointihalut tai tekee mahdotto-maksi sukupolvenvaihdoksen. Mikäli yhtäänkään arvokkaampi yritys joudutaan veroseuraamusten johdosta myymään, on ostaja aina ulkomaalainen, suomalaisen pääoman puuttuessa.

Viime vuosina toinen toistaan seuranneiden kriisien seurauksena yritysten vakavaraisuus on joutunut entistä kovempien paineiden kohteeksi. Sen seurauksena tarve oman pääoman aseman vahvistamiseen korostuu. Yrityksillä on oltava kasvaakseen aikaisempaa enemmän omanpääomanehtois-ta rahoitusta. Erilaisten politiikkatoimien pitää siksi ohjata pääomia työllisyyttä ja investointeja tukevaan yritystoimintaan.

Suomessa on kaksi keskeistä verotuksen osa-aluetta, joita kehittämällä omistajuuden verotusta voidaan kehittää ja Suomessa toimivien ja suomalaisomisteisten yritysten kasvu- ja työllistämismahdollisuuksia parantaa: perintö- ja lahjaverotus sekä osinkoverotus. Kotimaiseen omistamiseen vaikuttavien verojen kilpailukykyisyys tulisi mainita ohjelmaluonnoksessa.

Maamme yrityskannasta vain henkilöomisteisten yritysten pääomiin kohdistuu aika ajoin huomattava erillisvero. Tämä henkilöomisteisten yritysten kilpailukykyä oleellisesti heikentävä vero tunnetaan paremmin nimellä sukupolvenvaihdosten perintö- ja lahjavero.

Perintö- ja lahjaverotus hidastaa perheyriyten kasvua ja pienentää niiden työllistävää vaikutusta. Tämän on todennut raportissaan myös EU-komissio (EU Commission Communication on the Transfer of Business, 14.3.2006): kun perintöverojen maksaminen johtaa varojen irrottamiseen yritystoiminnasta, yritystoiminnan häiriintymisestä johtuvat pitkän ajan verotulomenetykset saattavat olla suuremmat kuin perintöverojen tuotto lyhyellä aikavälillä.

Eri järjestöiltä on tullut näkemyksiä perintö- ja lahjaveron korvaamisesta luovutusvoittoverolla. Nykymuodossaan Suomen sukupolvenvaihdoksia rasittava verotus on Euroopan viidenneksi ankarinta. Jotta yrittäjiä innostaa kasvaa, on verotusympäristön oltava kannustava ja kilpailukykyinen. Tätä ei voi alleviivata tarpeeksi, eikä sitä ole syytä jättää ohjelmaehdotuksesta mainitsematta.

Perheyriyten liitto esittääkin, että nyt tulisi toimeenpanna TEM:n vuonna 2021 valmistuneen Kotimaisen omistajuuden ohjelman tavoitteet laaja-alaisesti. Pk-yritysten kasvun ja omistajanvaihdosten edistämisen näkökulmasta tulisi arvioida edellytykset perintö- ja lahjaverotuksen muutokseen osana hallituksen kevään puoliväliriihtä.

- Tulisiko tavoitteiden/toimenpiteiden sisältöä muuttaa jotenkin? Lausunnonantajia pyydetään ilmoittavan ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden numeroinnin mukaisesti mahdollisesti muutettavat tavoitteet/toimenpiteet esim. 1 a

Muutettavat kohdat:

Kappale 3.1

2 a) TKI-korjaussarja on välttämätön, jotta T&K-panostuksista saadaan kasvuhyödyt irti

Kasvun edellytysten parantaminen vaatii konkreettisia toimenpiteitä. Nykyinen tutkimus- ja kehittämisrahoitusjärjestelmä kaipaa merkittäviä uudistuksia. Erityisen huolestuttavaa on, että nykyinen rahoitusmalli ei kata yritysten keskeisiä innovaatiotoimia, kuten kaupallistamista ja markkinoille menoa. Yritysten innovaatioketju jää näin vajaaksi, sillä pelkkä teknologinen kehitys ei riitä, vaan tarvitaan konkreettisia askeleita uusien ratkaisujen markkinoille saattamiseksi. On syytä huomioda, että Draghin raportti kiinnitti erityistä huomiota nimenomaan innovaatioiden kaupallistamisen haasteisiin EU:ssa.

Vientivaateen lisäksi kannustimen perusteluihin tulee hyväksyä myös tuottavuuden parantaminen, joka on kansallisesti kriittinen kysymys, erityisesti palveluyrityksille. Esimerkiksi sosiaali- ja terveystalouden yritysten tuottavuuden parantaminen on koko yhteiskunnan etu.

On tärkeää, että T&K-verokannustimien käyttöönotolle on selkeä tavoite. Samalla on varmistettava, että verottajalla on yhtenäinen ja läpinäkyvä linja siitä, millaiset toimet hyväksytään veroedun piiriin. On olennaista, että Verohallinto laatii kattavan ja selkeän tulkintaohjeen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jotta yritykset voivat hyödyntää kannustinta tehokkaasti.

Kohta 7. "Kehitetään kasvuyritysten kansainvälistymispalveluita siten, että Team Finland-rahoitus- ja palvelupolku maakunnasta maailmalle on katkeamaton".

Huolimatta käynnissä olevasta Business Finlandin ulkomaanverkoston mahdollisesta siirrosta ulkoministeriöön, on ensiarvoisen tärkeää, että TEM-konsernin toimijat kehittävät edelleen vienninedistämis- ja kansainvälistymispalveluja kotimaan tarpeisiin. TEM:n rooli säilyy pk-kasvuyritysten kansainvälistymisnäkökulmasta jatkossakin erittäin merkittävänä. Tämä osa-alue tulisi käsitellä myös kasvuyrittäjyysohjelmassa nyt esitettyä tarkemmin.

Pk-yritysten kansainvälistymisen ja kasvun näkökulmasta on keskeistä varmistaa ja edelleen kehittää palvelupolkua "Maakunnista maailmalle" (elinvoimakeskusten osalta tähän viitataan kohdassa 6b). Toinen merkittävä kehitystoimi koskee vienninedistämispalvelutarjoaman kasvattamista muiden

Pohjoismaiden tasolle. Tämä on käytännössä taloudellisten realiteettien puitteissa toteutettavissa ainoastaan käyttöönottamalla uusia maksullisia lisäpalveluita muiden Pohjoismaiden tapaan.

Minna Vanhala-Harmanen

toimitusjohtaja

Perheyritysten liitto ry

Vanhala-Harmanen Minna
Perheyritysten liitto ry